

**Thestrup:** I det foredrag, som civildommer, forhenværende justitsminister Harald Petersen holdt i Dommerforeningen i efteråret sidste år, fremhævede han, hvor afgørende det er at sikre domstolenes uafhængighed af regeringen, kritiserede bl. a. den nuværende metode, hvorefter udnævnelserne sker, og foreslog andre efter hans skøn mere betryggende metoder. Mit parti og jeg er enige med dommer Harald Petersen i, at det er rigtigt at sikre domstolenes uafhængighed, og vi er også enige med dommer Harald Petersen i, at der kan være visse ting at kritisere ved den nuværende ordning.

Jeg kan derfor vedrørende det forslag, vi her behandler, på mit partis vegne tiltræde, at vi i et udvalg overvejer, om det er nødvendigt, om det er rimeligt at nedsætte en kommission til at undersøge forholdet mellem den dømmende magt og de to andre statsmagter og finde frem til, hvorledes vi bedst sikrer domstolenes uafhængighed.

Der er imidlertid et par bemærkninger, som jeg gerne vil gøre i denne forbindelse. I vor forfatning er forholdet jo ikke det, at den fuldstændige adskillelse, som Montesquieu gik ind for, er gennemført mellem statsmagterne. Ja, vi må vel endog sige, at den måde, hvorpå parlamentarismen er gennemført her i landet, skaber en meget stærk forbindelse mellem den lovgivende og den udøvende magt, og det er vel også et spørgsmål, om en fuldstændig adskillelse mellem den dømmende magt og de to andre statsmagter ville være så formålstjenlig. Vi har jo i dag den ordning, at dommerne er tjenestemænd, der udnævnes af kongen, og det vil igen efter grundlovens § 14 sige, at ministre skal være med til udnævnelserne. Det er dog vist noget, vi skal overveje meget nøje, om vi bør ændre ved denne ordning.

Endvidere tror jeg også, man må erkende, at underretterne — by- og herredsretterne, som de nu hedder — i dag har et forretningsområde under sig, hvoraf en ikke ringe del har en langt mere administrativ end dømmende karakter. Det er ganske aldeles klart for notarialforretningernes vedkommende, men det gælder vel også i nogen måde for skifterettens og for tinglysningsvæsenets vedkommende. Domstolenes fuldstændige uafhængighed af den udøvende

magt måtte efter min opfattelse kræve, at domstolenes forretninger så i alt fald indskrænkedes til det, der helt og klart kun er ren og skær dømmende virksomhed.

Når jeg har sagt dette, som i nogen måde giver medhold i det, den højtærede justitsminister sagde, vil jeg dog gerne sige, at der tilbage er et spørgsmål om, hvorvidt den metode, hvorefter udnævnelser og forflytninger af dommere sker, er helt betryggende. Jeg vil pege på den betænkelighed, der kan være ved, at underretsdommerstillinger, eller nu by- og herredsretsstillinger, i stigende grad besættes med embedsmænd fra centraladministrationen. Efter min opfattelse er den afhængighed, vi har størst grund til at frygte hos en dommer, den ubevidste afhængighed, hvorimod jeg ikke tror på, at der i hvert fald i dag er nogen dommer, der vil dømme anderledes, end han mener rigtigt, for at behage en minister.

Nej, den ubevidste afhængighed er langt mere sandsynlig og derfor farligere, og den består efter min opfattelse deri, at den, der er oplært inden for centraladministrationen og præget af centraladministrationens synspunkter, ofte vil have vanskeligt ved at sætte sig ind i andre måder at se tingene på. I stigende grad kommer i vort moderne samfund sager til afgørelse, hvor staten står som den ene part over for en privatmand, eller hvor administrationens opfattelse af en lovbestemmelse eller af et bestemt forhold kommer i konflikt med privatmandens. I disse tilfælde er det ikke uberettiget at nære frygt for, at den, der er oplært inden for centraladministrationen, ubevidst vil finde centraladministrationens synspunkter rigtige. Derfor mener jeg, at det rigtige ville være, at de personer, der skal være dommere, får en længere uddannelsesperiode ved domstolene, og jeg mener i alt fald, at de personer, der skal være by- og herredsdommere, som hovedregel bør oplæres og uddannes inden for domstolene og i den dømmende magts traditioner. Således har det også været gennem en lang årrække her i landet, men det er, som om der i den senere tid har været en række afvigelser herfra, hvad jeg kun kan beklage.

Der har både af civildommer Harald Petersen og af det ærede medlem hr. Johan Asmussen været fremsat tanker om et udnævnelsesråd. Jeg deler ganske civildom-